

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 374/2024
15.05.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић, Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Арсеније Катанић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство Одбране, ВП ..., коју заступа Војно правобранилаштво - Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2117/23 од 08.11.2023. године, у седници одржаној 15.05.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене, изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2117/23 од 08.11.2023. године, у преиначујућем делу.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужене, изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2117/23 од 08.11.2023. године, у потврђујућем делу.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 670/22 од 05.06.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор апсолутне ненадлежности. Ставом другим и трећим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев, па је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете исплати укупан износ од 330.000,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате, и то : на име претрпљених физичких болова износ од 90.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од 80.000,00 динара, и на име претрпљених душевних болова због умањења животне активности износ од 160.000,00 динара. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца преко досуђеног укупног износа од 330.000,00 динара, до тражених 430.000,00 динара, и то преко износа од 90.000,00 динара до тражених 120.000,00 динара на име претрпљених физичких болова, преко износа од 80.000,00 динара до тражених 110.000,00 динара на име претрпљеног страха и преко износа од 160.000,00 динара до тражених 200.000,00 динара на име претрпљених душевних болова због умањења животне активности, као и са захтевом за исплату разлике законске затезне

камате преко укупно досуђеног износа од 330.000,00 динара до тражених 430.000,00 динара. Ставом петим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 163.050,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, док је одбијен захтев за исплату законске затезне камате на досуђени износ од дана пресуђења 05.06.2023. године, до дана извршности пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2117/23 од 08.11.2023. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у одбијајућем делу тако што је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете, поред досуђених износа исплати и износ од 30.000,00 динара за претрпљене физичке болове, износ од 30.000,00 динара за претрпљени страх и износ од 40.000,00 динара, за претрпљене душевних болове због умањења животне активности, све са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом другим изреке, преиначена је одлука о трошковима поступка тако што је тужена обавезана да тужиоцу на име накнаде трошкова поступка поред досуђеног исплати и износ од 4.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке, жалба тужене је одбијена и првостепена пресуда у усвајајућем делу је потврђена. Ставом четвртим изреке обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове жалбеног поступка од 38.800,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, позивајући се на одредбе члана 403. став 1. тачка 2. ЗПП.

Врховни суд је испитао побијану одлуку у преиначујућем делу, применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11... 18/20 и 10/23 – други закон), и утврдио да је ревизија тужене неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а а битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. истог Закона, на коју се у ревизији указује, није прописана као ревизијски разлог чланом 407. став 1. тачка 2. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, на основу уговора о раду од 28.09.2021.године, закљученог са туженом, тужилац, рођен 1972.године, примљен је у професионалну војну службу на одређено време почев од 01.10.2021. године до 30.09.2024. године, у својству професионалног војника у чину Дана 23.11.2021.године, тужилац је био на свом радном месту у комплетној војној опреми, и приликом изласка из пријемнице, како би отворио капију, у 6:10 часова ујутру, оклизнуо се и запео за метално узвишење висине 25 цм, којом приликом је пао на десну руку, одбацивши пушку. У то време улична светла су била угашена, није било другог осветљења, падала је киша и било је лишћа. Након повређивања тужиоцу је урађено РТГ снимање констатована је дијагноза прелом горњег краја десне жбичне кости, постављен му је фиксациони завој, препоручено мировање аналгетици и упућен је на кућно лечење, и налазио се на боловању у трајању од 24.11.2021. године до 16.05.2022. године, у ком периоду је ишао на више контролних прегледа. Поводом штетног догађаја сачињен је извештај о повреди на раду и тужиоцу од осигурања није ништа исплаћено. На основу налаза и мишљења судских вештака медицинске струке

утврђено је да је тужилац тада задобио повреде у виду прелома главице десне жбичне кости, ударац у десни лакат и површинске повреде носа, квалификовано као тешка телесна повреда, која је узроковала јаке физичке болове на дан повређивања, болове средње јачине три дана, а лак интензитет бола у наредном периоду до скидања имобилизације 08.12.2021. године, док су се почетком физикалног лечења болови поново појачали, с тим што и сада повремено трпи болове лаког степена који се интензивирају на промену времена и дужег рада са десном руком. У моменту повређивања и непосредно након повређивања, трпео је примарни страх јаког интензитета, затим у наредна 24 часа, секундарни страх, који је трајао све до почетка физикалног третмана, а током обављања физикалног третмана прва три дана трпео је јачи страх, да би до краја лечења трпео страх лаког интензитета. Због претрпљених повреда, дошло је до последица ограничење покрета у десном лакту и увртања – извртања подлактице лаког степена у односу на супротну страну, немогућност дужег и тежег рада са десном руком, праћено повременим боловима што је довело до трајног умањења животних активности тужиоца од 8%.

На основу утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применом материјалног права одредби чланова 16, 80, и 164. Закона о раду, члана 9. став 1. Закона о безбедности и здрављу на раду и чланова 154. 155. 173, 174. и 177. Закона о облигационим односима (ЗОО), утврдили одговорност тужене за штету коју је тужилац претрпео. Првостепени суд је закључио да је тужбени захтев тужиоца делимично основан, оценивши да нема доприноса тужиоца насталој штети, те је приликом одмеравања висине накнаде нематеријалне штете, применом одредбе члана 200. ЗОО, обавезао тужену да тужиоцу исплати накнаду за претрпљене видове нематеријалне штете у износима досуђеним првостепеном пресудом. Другостепени суд је прихватио становиште првостепеног суда у погледу одговорности тужене и закључка да тужилац није допринео настанку штете, али је оценио да је првостепени суд одлучујући о висини накнаде нематеријалне штете, погрешно применио материјално право из одредбе члана 200. ЗОО, па је имајући у виду врсту и тежину повреде, животну доб тужиоца у моменту повређивања, његово занимање, интензитет и трајање физичких болова и страха који су наступили код тужиоца услед повређивања, степен умањења животне активности, утврђене последице које ограничавају тужиоца у вршење свакодневних и професионалних активности, обавезао тужену на исплату износа досуђених другостепеном пресудом (поред оних из првостепене пресуде) .

Имајући у виду изнето, према оцени Врховног суда, одлука другостепеног суда је заснована на правилној примени материјалног права. По оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилно закључили да је тужена објективно одговорна за штету коју је тужилац претрпео на раду, на основу одредбе члана 164. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05...75/14) а у вези одредби чланова 16. и 80. истог закона, с обзиром да је била у обавези да тужиоцу као запосленом обезбеди услове рада и организује рад ради безбедности и заштите живота и здравља у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду. Исказ „у складу са законом“, употребљен у наведеној одредби, значи у складу са ЗОО односима. Због тога, послодавац одговара по правилима Закона о облигационим односима о одговорности за штету по основу кривице (члан 154. став 1), односно о одговорности за штету од опасне ствари и опасне делатности (чланови 173. и 174), при чему тужена није доказала да постоји неки од основа за ослобођења од одговорности из члана 177. истог закона. Стога су правилно

нижестепени судови применили материјално право када су обавезали тужену да тужиоцу накнади штету.

Супротно наводима ревизије тужене, по оцени овог суда висина накнаде за претрпљене видове нематеријалне штете у укупном износу од 430.000,00 динара, правилно је одмерена у складу са свим релевантним околностима и критеријумима из члана 200. ЗОО у вези са чланом 232. ЗПП и представља адекватну материјалну сатисфакцију за тужиоца у време доношења побијане пресуде. По наведеним основима тужиоцу су досуђени адекватни износи на име правичне накнаде, сразмерни интензитету и дужини претрпљених физичких болова и страха и степену умањења ОЖА. Код одмеравања накнаде за наведене основе другостепени суд је имао у виду све критеријуме сагласно члану 200. ЗОО, а водио је рачуна о значају повређеног добра и циљу коме накнада служи, али и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом. Стога, наводи ревизије тужене о превисокој и неадекватно досуђеној накнади нематеријалне штете нису основани.

Правилно је одлучено и о накнади трошкова поступка на основу члана 165. став 2. у вези чланова 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП.

Из изложених разлога, Врховни суд је применом одредбе члана 414. Став 1. ЗПП, донео одлуку као у ставу првом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије тужене изјављене против побијане одлуке у потврђујућем делу, у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија тужене у овом делу није дозвољена.

Према природи тражене правне заштите, ова парница спада у парнице из радних спорова. Међутим, одредбом члана 441. ЗПП, прописано је да је у парницама из радних спорова ревизија дозвољена у споровима о заснивању, постојању и престанку радног односа. Ван ових радних спорова ревизија није дозвољена, осим уколико се тужба не односи на новчано потраживање, када се примењује општи режим допуштености овог правног лека, према вредности спора.

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе.

Тужба ради накнаде штете поднета је 31.05.2022. године, а вредност побијаног дела правноснажне пресуде је 330.000,00 динара.

Имајући у виду да се у конкретном случају не ради о парници из радног спора у смислу члана 441. ЗПП (код којих је ревизија увек дозвољена), иако тужилац тражи заштиту права из радног односа, јер предмет тражене правне заштите није заснивање, постојање или престанак радног односа, већ се ради о имовинско-правном спору, који се односи на новчано потраживање, у коме вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра према средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, то је Врховни суд, применом члана 403. став 3. ЗПП, нашао да ревизија тужене у потврђујућем делу није дозвољена.

На основу члана 413. у вези члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**